

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра фінансів

**БЮДЖЕТНА СИСТЕМА /
BUDGET SYSTEM**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Ступінь вищої освіти	«бакалавр» /	«bachelor»
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право /	D Management, Administration and Law
Спеціальність	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок /	D2 Finance, banking, insurance and stock market
Освітня програма	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок /	Finance, banking, insurance and stock market

Розробники: Інна Гнидюк, кандидат економічних наук, доцент

Обговорено та схвалено:

на засіданні кафедри фінансів від 09.09.2025 р. протокол № 14;

на засіданні методичної ради обліково-фінансового факультету від 18.09.2025 р. протокол № 08.

Рецензенти: Андрій НІКІТІШИН, доктор економічних наук, професор

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 14.10.2025 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,68.
Обл.-вид. арк. 1,31. Тираж 2. Зам. № 456.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

I. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Роль і значення освітнього компоненту (ОК) «Бюджетна система» у підготовці фахівців визначається теоретико-прикладним характером цього ОК: у теоретичному плані вона повинна поглибити фундаментальні знання щодо макроекономічної сфери фінансової системи – державних фінансів; у прикладному плані – закласти базові знання з методики бюджетної роботи та сформуванати навички проведення розрахунків показників бюджету.

Вивчення ОК «Бюджетна система» посідає важливе місце в загальній структурно-логічній схемі підготовки фахівців освітнього рівня бакалавр та ґрунтується на засвоєнні таких дисципліни як «Економічна теорія» та «Фінанси, гроші та кредит».

Метою вивчення ОК «Бюджетна система» є надання здобувачам вищої освіти теоретичних та практичних знань з організації та функціонування бюджетної системи та бюджетної політики. Важливим при цьому є вивчення сутності бюджетних відносин і характеру їх впливу на суспільство, розкриття законів побудови і функціонування бюджетної системи, теоретичних засад системи державного фінансового регулювання в ринковій економіці.

Предметом вивчення ОК є сукупність відносин з приводу формування і використання централізованого фонду грошових коштів держави (бюджету), призначеного для забезпечення виконання державою своїх функцій.

Основними **завданнями** курсу «Бюджетна система» є: вивчення теоретичних основ формування і використання бюджету, бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи; вивчення місця та ролі бюджету в фінансовій системі; засвоєння теоретичних основ формування і використання бюджету держави; засвоєння теоретичних та практичних знань щодо організації виконання дохідної та видаткової частин бюджету; оволодіння знаннями щодо механізму складання, затвердження та виконання бюджету; формування знань з питань державного кредиту та управління державним боргом; вивчення процесу формування та розподілу міжбюджетних трансфертів.

Метою самостійної роботи є вироблення навичок опрацювання вітчизняних та закордонних нормативно-правових актів, навчальної та наукової літератури, аналізу статистичних матеріалів та опрацювання онлайн-ресурсів, необхідних для належного засвоєння теоретичних аспектів розвитку фондового ринку.

Враховуючи великий обсяг матеріалу курсу, значну його частину здобувачі вивчають самостійно. Самостійна робота здобувачів зумовлюється низкою чинників, найважливішими серед яких є:

- індивідуальний характер роботи над матеріалом;
- різноманітність форм діяльності;
- формування відповідної мотивації та навичок самоосвіти;
- можливість оцінювання рівня засвоєння матеріалу на лекційних, практичних заняттях.

Підготовка здобувачів до самостійної роботи та керівництво нею поділяється на три великі блоки: мотиваційний, технологічний, організаційний. Функцією мотиваційного блоку є цілеспрямоване акцентування викладачем значущості самостійної роботи для оволодіння всією системою знань із курсу. В

основі технологічного блоку перебуває завдання навчити здобувачів уміло користуватися літературою, вибирати матеріал, що кореспондує з конкретною темою. Організаційний блок спрямовано на розвиток у здобувачів здатності до самоорганізації.

Однією з визначальних рис самостійної роботи у ЗВО виступає її індивідуальний характер, а умовою її організації є планування. Крім того, самостійну роботу здобувачів повинен направляти викладач.

Самостійна робота вимагає системності й послідовності у виконанні завдань, поставлених на лекціях і практичних заняттях. Вона є ефективним засобом розвитку пізнавальних здібностей здобувача.

Контроль здійснюється як під час аудиторних занять, так і в позааудиторний час на консультаціях та співбесідах. Результати самостійної роботи оцінюються і враховуються викладачем під час проведення підсумкового контролю.

У ВТЕІ ДТЕУ діє система комплексної діагностики знань. Вона покликана стимулювати планомірну регулярність самостійної роботи здобувачів, підвищити об'єктивність оцінки їх знань, виявляти і розвивати творчі здібності, стимулювати здорову конкуренцію у навчанні.

Основними формами самостійної роботи здобувачів щодо вивчення освітнього компонента «Фондовий ринок» є:

- опрацювання конспекту лекцій;
- робота з підручниками, монографіями, науковими статтями;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка індивідуальних завдань, презентацій;
- виконання інтерактивних завдань та кейсів;
- підготовка доповідей на наукові гуртки та наукові конференції;
- підготовка до участі в конкурсах наукових робіт;
- підготовка до складання екзамену.

Контроль за самостійною роботою здобувачів і якістю засвоєння ними навчального матеріалу здійснюється шляхом:

- опитування на практичних заняттях;
- опитування на індивідуальних консультаціях та співбесідах;
- тестування;
- виконання практичних завдань;
- виконання ситуаційних завдань, рольових ігор;
- вирішення інтерактивних завдань, кейсів
- складання екзамену.

Починаючи вивчення курсу, необхідно ознайомитись із програмою та її змістом, основними питаннями кожної теми та послідовністю їх вивчення. Отримання комплексних знань можливе лише при постійній самостійній роботі здобувача. Вивчення освітнього компоненту доцільно вести по окремих темах. Для кращого його засвоєння здобувач повинен вести конспект самостійно опрацьованого матеріалу, який стане доповненням до конспекту лекцій.

II. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА В КРЕДИТАХ ТА ЙОГО РОЗПОДІЛ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	всього	з них				
		лекції	практ.	СРС		
Тема 1. Сутність, призначення та роль бюджету держави	10	2	2	6	В, РПЗ, Р	5
Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави	10	2	2	6	В, РПЗ, Е	5
Тема 3. Бюджетний устрій та побудова бюджетної системи	10	2	2	6	В, РМГ, РПЗ	5
Тема 4. Бюджетна політика та бюджетний механізм	10	2	2	6	Д, П, Т, РПЗ	5
Тема 5. Бюджетний процес та його учасники	10	2	2	6	В, РПЗ, П, Д	5
Тема 6. Система доходів бюджету	10	2	2	6	В, П, Д, РПЗ	5
Тема 7. Система видатків бюджету	10	2	2	6	В, П, Д, РПЗ	5
Тема 8. Міжбюджетні відносини та система бюджетного вирівнювання	10	2	2	6	В, РМГ, РПЗ	5
Тема 9. Профіцит бюджету. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування	10	2	2	6	РПЗ, Р, Т	5
Тема 10. Державне кредитування бюджету та державні гарантії	10	2	2	6	Д, П, Т, РПЗ	5
Тема 11. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку	10	2	2	6	В, РПЗ, Д, П	5
Тема 12. Видатки бюджету на соціальний захист і соціальну сферу	10	2	2	6	В, П, Д, РПЗ	5
Тема 13. Видатки бюджету на оборону та управління	10	2	2	6	РПЗ, Е, Т	5
Тема 14. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу	10	2	2	6	РПЗ, Е, Т	5
Тема 15. Бюджетна безпека держави	10	2	2	6	В, РМГ, РПЗ	5
Індивідуальне завдання	30	-	-	30	ІЗ	25
Всього	180/6	30	30	120		100
Підсумковий контроль	Екзамен					

Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах:

В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал.

Е – есе – 2 бал.

РПЗ – розв’язання практичних завдань – 2 бали.

Т – тестування – 1 бал.

УД – участь у дискусії – 1 бал.

Р – реферат – 2 бали.

К – кейс-стаді – 2 бали.

П – презентація – 1 бали.

РМГ – робота в малих групах – 2 бали.

Д – доповідь – 1 бали.

ІЗ – індивідуальні завдання – 25 балів (написання статті – 5 балів; розробка проекту – 5 балів; участь у наукових заходах – 5 балів; виконання аналітичного завдання – 10 балів).

Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.

ІІІ. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ КОНКРЕТНИХ ТЕМ

ТЕМА 1. СУТНІСТЬ, ПРИЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ БЮДЖЕТУ ДЕРЖАВИ

Питання до самостійного вивчення

1. Економічна сутність бюджету як фінансової категорії.
2. Призначення бюджету у системі державних фінансів.
3. Роль бюджету у забезпеченні соціально-економічного розвитку держави.
4. Функції бюджету: розподільча, регулююча, контрольна та стабілізаційна.
5. Бюджет як інструмент державного регулювання економіки.
6. Взаємозв'язок бюджету з іншими ланками фінансової системи.
7. Бюджет як індикатор макроекономічної стабільності.
8. Значення бюджету для забезпечення національної безпеки та обороноздатності.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-8

Додаткові: 2; 5

Інтернет-джерела: 4, 12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Економічна сутність бюджету: наукові підходи та сучасне трактування».
2. Проаналізуйте функції бюджету на прикладі України та наведіть приклади їх прояву за останні п'ять років.
3. Виконайте порівняльний аналіз ролі бюджету у системі державних фінансів України та однієї з країн ЄС.
4. Складіть схему «Місце бюджету в економічній системі держави».
5. Розробіть таблицю «Функції бюджету та приклади їх реалізації».
6. Дослідіть внесок державного бюджету у фінансування освіти, охорони здоров'я та оборони за останні п'ять років.
7. Підготуйте коротку презентацію «Бюджет як інструмент забезпечення соціальної справедливості».
8. Напишіть реферат «Бюджет як індикатор економічної стабільності держави».

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає економічна сутність бюджету?
2. Яке призначення бюджету в системі державних фінансів?
3. Які основні функції бюджету виокремлюють у науковій літературі?
4. Яким чином бюджет виконує регулюючу роль у національній економіці?
5. Чому бюджет називають головним фінансовим планом держави?

6. Як бюджет впливає на соціальну сферу?
7. Який взаємозв'язок між бюджетом та макроекономічною стабільністю?
8. У чому полягає роль бюджету в забезпеченні фінансової безпеки держави?

ТЕМА 2. БЮДЖЕТ ЯК ОСНОВНИЙ ФІНАНСОВИЙ ПЛАН ДЕРЖАВИ

Питання до самостійного вивчення

1. Економічна сутність бюджету як фінансового плану держави.
2. Завдання та функції бюджету у процесі планування.
3. Особливості формування дохідної частини бюджету.
4. Особливості формування видаткової частини бюджету.
5. Принципи бюджетного планування та їх нормативне закріплення.
6. Види бюджетних планів: короткострокові, середньострокові, довгострокові.
7. Роль бюджету у забезпеченні збалансованості державних фінансів.
8. Використання програмно-цільового методу у бюджетному плануванні.
9. Проблеми складання та виконання бюджету в Україні.
10. Світовий досвід формування бюджетів як фінансових планів держав.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-7

Додаткові: 2-4

Інтернет-джерела: 4, 12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Бюджет як основний фінансовий план держави: його місце у фінансовій системі».
2. Виконайте аналіз дохідної частини Державного бюджету України за останні 3 роки.
3. Дослідіть структуру видатків бюджету України за останні п'ять років. та зробіть висновки.
4. Складіть схему «Етапи бюджетного процесу в Україні».
5. Проаналізуйте особливості середньострокового бюджетного планування в Україні.
6. Підготуйте таблицю «Принципи бюджетного планування та їх практична реалізація в Україні».
7. Виконайте порівняльний аналіз методів бюджетного планування в Україні та одній з країн ЄС.
8. Напишіть реферат «Бюджет як інструмент макроекономічного прогнозування».
9. Підготуйте презентацію «Бюджетне планування в умовах економічної нестабільності».
10. Проведіть SWOT-аналіз бюджетного планування України.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає сутність бюджету як фінансового плану держави?
2. Які основні завдання виконує бюджет у процесі планування?
3. Які принципи лежать в основі бюджетного планування?
4. Які особливості формування дохідної частини бюджету?
5. Які основні напрями видатків бюджету?
6. У чому полягає різниця між поточним і середньостроковим бюджетним плануванням?
7. Як бюджет пов'язаний із соціально-економічним розвитком держави?
8. Що таке програмно-цільовий метод і як він застосовується у бюджетному процесі?
9. Які основні проблеми бюджетного планування існують в Україні?
10. Який досвід інших країн може бути корисним для удосконалення бюджетного планування в Україні?

ТЕМА 3. БЮДЖЕТНИЙ УСТРІЙ ТА ПОБУДОВА БЮДЖЕТНОЇ СИСТЕМИ

Питання для самостійного вивчення

1. Економічна сутність бюджетного устрою та його значення для держави.
2. Основні принципи побудови бюджетної системи України.
3. Структура бюджетної системи: державний та місцеві бюджети.
4. Роль міжбюджетних відносин у функціонуванні бюджетної системи.
5. Нормативно-правова база бюджетного устрою в Україні.
6. Особливості розподілу доходів між різними рівнями бюджетів.
7. Характеристика видаткової частини бюджетної системи.
8. Вплив децентралізації на бюджетний устрій України.
9. Проблеми та виклики у функціонуванні бюджетної системи України.
10. Світовий досвід організації бюджетних систем та його адаптація в Україні.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-6

Додаткові: 1-9

Інтернет-джерела: 4; 8; 12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Бюджетний устрій як основа фінансової системи України».
2. Проведіть аналіз структури доходів державного бюджету України за останні 3 роки.
3. Дослідіть структуру видатків місцевих бюджетів за останні 5 років та зробіть висновки.
4. Складіть схему «Структура бюджетної системи України та її складові».

5. Проаналізуйте вплив міжбюджетних трансфертів на фінансову спроможність місцевих бюджетів.
6. Підготуйте таблицю «Принципи бюджетного устрою та їх реалізація в Україні».
7. Виконайте порівняльний аналіз бюджетного устрою України та однієї з країн ЄС (наприклад, Польщі).
8. Напишіть реферат «Роль децентралізації у формуванні бюджетної системи України».
9. Підготуйте презентацію «Проблеми та перспективи розвитку бюджетної системи України».
10. Проведіть SWOT-аналіз бюджетного устрою України.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає економічна сутність бюджетного устрою?
2. Які принципи лежать в основі побудови бюджетної системи України?
3. Які складові включає бюджетна система України?
4. Яка роль міжбюджетних відносин у бюджетній системі?
5. Які нормативно-правові акти регулюють бюджетний устрій в Україні?
6. Як відбувається розподіл доходів між державним і місцевими бюджетами?
7. Які основні напрями видатків бюджетної системи?
8. Як децентралізація вплинула на бюджетний устрій України?
9. Які основні проблеми функціонування бюджетної системи в Україні?
10. Який світовий досвід може бути корисним для вдосконалення бюджетного устрою України?

ТЕМА 4. БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА ТА БЮДЖЕТНИЙ МЕХАНІЗМ

Питання для самостійного вивчення

1. Економічна сутність бюджетної політики та її роль у державному управлінні.
2. Основні цілі та завдання бюджетної політики України.
3. Структура бюджетного механізму: елементи та їх взаємозв'язок.
4. Інструменти бюджетної політики та їх вплив на економіку.
5. Особливості формування бюджетної політики в умовах економічної нестабільності.
6. Роль міжбюджетних трансфертів у реалізації бюджетної політики.
7. Бюджетний механізм як інструмент регулювання соціально-економічних процесів.
8. Вплив децентралізації на бюджетну політику України.
9. Проблеми реалізації бюджетної політики в Україні та шляхи їх вирішення.
10. Світовий досвід формування та реалізації бюджетної політики.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-7

Додаткові: 3; 5

Інтернет-джерела: 1; 7, 12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Бюджетна політика як інструмент економічного розвитку держави».
2. Проведіть аналіз основних напрямів бюджетної політики України за останні 3 роки.
3. Дослідіть структуру міжбюджетних трансфертів в Україні за останні 5 років та зробіть висновки.
4. Складіть схему «Елементи бюджетного механізму та їх взаємозв'язок».
5. Проаналізуйте вплив бюджетної політики на соціально-економічний розвиток України.
6. Підготуйте таблицю «Інструменти бюджетної політики та їх практичне застосування в Україні».
7. Виконайте порівняльний аналіз бюджетної політики України та однієї з країн ЄС (наприклад, Німеччини).
8. Напишіть реферат «Роль бюджетного механізму в забезпеченні фінансової стабільності».
9. Підготуйте презентацію «Бюджетна політика в умовах глобальних економічних викликів».
10. Проведіть SWOT-аналіз бюджетної політики України.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає сутність бюджетної політики та її значення для держави?
2. Які основні цілі та завдання бюджетної політики України?
3. Які елементи складають бюджетний механізм?
4. Які інструменти бюджетної політики застосовуються в Україні?
5. Як бюджетна політика впливає на економічну стабільність?
6. Яка роль міжбюджетних трансфертів у бюджетній політиці?
7. Як бюджетний механізм регулює соціально-економічні процеси?
8. Як децентралізація вплинула на формування бюджетної політики України?
9. Які основні проблеми реалізації бюджетної політики в Україні?
10. Який світовий досвід може бути корисним для вдосконалення бюджетної політики України?

ТЕМА 5. БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС ТА ЙОГО УЧАСНИКИ

Питання для самостійного вивчення

1. Економічна сутність бюджетного процесу та його значення для державних фінансів.

2. Основні етапи бюджетного процесу в Україні.
3. Учасники бюджетного процесу: їх функції та повноваження.
4. Роль Верховної Ради України у бюджетному процесі.
5. Функції Міністерства фінансів України у формуванні та виконанні бюджету.
6. Механізми міжбюджетних відносин у бюджетному процесі.
7. Особливості складання проекту державного бюджету.
8. Процедура розгляду та затвердження державного бюджету.
9. Контроль за виконанням бюджету: роль Рахункової палати та Державної казначейської служби.
10. Світовий досвід організації бюджетного процесу та його застосування в Україні.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-8

Додаткові: 2; 6; 8

Інтернет-джерела: 1; 3; 4; 12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Бюджетний процес як основа управління державними фінансами».
 2. Проведіть аналіз етапів бюджетного процесу в Україні за останній рік.
 3. Дослідіть роль Міністерства фінансів у бюджетному процесі та зробіть висновки.
 4. Складіть схему «Етапи бюджетного процесу в Україні та їх учасники».
 5. Проаналізуйте вплив міжбюджетних відносин на бюджетний процес.
 6. Підготуйте таблицю «Учасники бюджетного процесу та їх функції».
 7. Виконайте порівняльний аналіз бюджетного процесу в Україні та одній з країн ЄС (наприклад, Франції).
 8. Напишіть реферат «Роль контролю у бюджетному процесі: функції Рахункової палати».
 9. Підготуйте презентацію «Проблеми та перспективи вдосконалення бюджетного процесу в Україні».
 10. Проведіть SWOT-аналіз бюджетного процесу України.
- Перелік питань для самоконтролю**
1. У чому полягає сутність бюджетного процесу?
 2. Які основні етапи бюджетного процесу в Україні?
 3. Хто є основними учасниками бюджетного процесу та які їхні функції?
 4. Яка роль Верховної Ради України у бюджетному процесі?
 5. Які функції виконує Міністерство фінансів України в бюджетному процесі?
 6. Як міжбюджетні відносини впливають на бюджетний процес?
 7. Які особливості складання проекту державного бюджету?
 8. Як відбувається процедура розгляду та затвердження державного бюджету?

9. Яка роль контролю у бюджетному процесі та хто його здійснює?
10. Який світовий досвід може бути корисним для вдосконалення бюджетного процесу в Україні?

ТЕМА 6. СИСТЕМА ДОХОДІВ БЮДЖЕТУ

Питання для самостійного вивчення

1. Економічна сутність доходів бюджету та їх роль у фінансовій системі держави.
2. Класифікація доходів бюджету за джерелами та видами.
3. Основні джерела формування доходів державного бюджету України.
4. Особливості формування доходів місцевих бюджетів.
5. Роль податкових надходжень у системі доходів бюджету.
6. Неподаткові надходження: їх види та значення для бюджету.
7. Міжбюджетні трансферти як джерело доходів місцевих бюджетів.
8. Вплив економічних факторів на формування доходів бюджету.
9. Проблеми та виклики у забезпеченні стабільності доходів бюджету в Україні.
10. Світовий досвід формування системи доходів бюджету та його застосування в Україні.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-6

Додаткові: 1-3; 5

Інтернет-джерела: 1-5; 11; 12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Доходи бюджету як основа фінансової стабільності держави».
2. Проведіть аналіз структури доходів державного бюджету України за останні 3 роки.
3. Дослідіть структуру доходів місцевих бюджетів за останні 5 років та зробіть висновки.
4. Складіть схему «Класифікація доходів бюджету за джерелами та видами».
5. Проаналізуйте роль податкових надходжень у формуванні доходів бюджету України.
6. Підготуйте таблицю «Основні джерела неподаткових надходжень та їх частка в бюджеті».
7. Виконайте порівняльний аналіз системи доходів бюджету України та однієї з країн ЄС (наприклад, Польщі).
8. Напишіть реферат «Роль міжбюджетних трансфертів у формуванні доходів місцевих бюджетів».
9. Підготуйте презентацію «Проблеми формування доходів бюджету в умовах економічної нестабільності».
10. Проведіть SWOT-аналіз системи доходів бюджету України.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає економічна сутність доходів бюджету?
2. Які види доходів бюджету існують за класифікацією?
3. Які основні джерела доходів державного бюджету України?
4. Які особливості формування доходів місцевих бюджетів?
5. Яка роль податкових надходжень у системі доходів бюджету?
6. Що включають неподаткові надходження до бюджету?
7. Як міжбюджетні трансферти впливають на доходи місцевих бюджетів?
8. Які економічні фактори впливають на формування доходів бюджету?
9. Які основні проблеми стабільності доходів бюджету в Україні?
10. Який світовий досвід може бути корисним для вдосконалення системи доходів бюджету України?

ТЕМА 7. СИСТЕМА ВИДАТКІВ БЮДЖЕТУ

Питання для самостійного вивчення

1. Економічна сутність видатків бюджету та їх значення для економіки держави.
2. Класифікація видатків бюджету за економічними, функціональними та відомчими ознаками.
3. Основні напрями видатків державного бюджету України.
4. Особливості формування видатків місцевих бюджетів.
5. Роль видатків бюджету у забезпеченні соціально-економічного розвитку.
6. Програмно-цільовий метод у плануванні та виконанні видатків бюджету.
7. Механізми фінансування бюджетного дефіциту через видатки.
8. Вплив децентралізації на структуру видатків місцевих бюджетів.
9. Проблеми ефективності та прозорості використання бюджетних видатків в Україні.
10. Світовий досвід організації системи видатків бюджету та його адаптація в Україні.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-6

Додаткові: 1-3; 5

Інтернет-джерела: 1-5; 11; 12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Видатки бюджету як інструмент соціально-економічного розвитку держави».
2. Проведіть аналіз структури видатків державного бюджету України за останні 3 роки.
3. Дослідіть структуру видатків місцевих бюджетів за останні 5 років та зробіть висновки.

4. Складіть схему «Класифікація видатків бюджету за різними ознаками».
5. Проаналізуйте вплив видатків бюджету на соціальну сферу (освіта, охорона здоров'я) в Україні.
6. Підготуйте таблицю «Програмно-цільовий метод у плануванні видатків: приклади реалізації».
7. Виконайте порівняльний аналіз системи видатків бюджету України та однієї з країн ЄС (наприклад, Швеції).
8. Напишіть реферат «Роль видатків бюджету у фінансуванні економічного зростання».
9. Підготуйте презентацію «Проблеми ефективності використання бюджетних видатків в Україні».
10. Проведіть SWOT-аналіз системи видатків бюджету України.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає економічна сутність видатків бюджету?
2. Які види класифікації видатків бюджету застосовуються в Україні?
3. Які основні напрями видатків державного бюджету України?
4. Які особливості формування видатків місцевих бюджетів?
5. Як видатки бюджету впливають на соціально-економічний розвиток?
6. Що таке програмно-цільовий метод і як він застосовується у видатках бюджету?
7. Як фінансування бюджетного дефіциту пов'язане з видатками?
8. Як децентралізація вплинула на структуру видатків місцевих бюджетів?
9. Які основні проблеми ефективності використання бюджетних видатків в Україні?
10. Який світовий досвід може бути корисним для вдосконалення системи видатків бюджету України?

ТЕМА 8. МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ ТА СИСТЕМА БЮДЖЕТНОГО ВИРІВНЮВАННЯ

Питання для самостійного вивчення

1. Економічна сутність міжбюджетних відносин та їх значення для бюджетної системи.
2. Основні принципи організації міжбюджетних відносин в Україні.
3. Види міжбюджетних трансфертів: дотації, субвенції, субсидії.
4. Система бюджетного вирівнювання: мета та механізми реалізації.
5. Роль міжбюджетних трансфертів у забезпеченні фінансової спроможності місцевих бюджетів.
6. Вплив децентралізації на міжбюджетні відносини в Україні.
7. Нормативно-правова база регулювання міжбюджетних відносин.
8. Проблеми та виклики у функціонуванні системи бюджетного вирівнювання в Україні.
9. Механізми розподілу доходів і видатків між державним та місцевими бюджетами.

10. Світовий досвід організації міжбюджетних відносин та його застосування в Україні.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-8

Додаткові: 1-8

Інтернет-джерела: 1- 12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Міжбюджетні відносини як основа фінансової стабільності регіонів».
2. Проведіть аналіз структури міжбюджетних трансфертів в Україні за останні 3 роки.
3. Дослідіть вплив системи бюджетного вирівнювання на фінансову спроможність місцевих бюджетів за останні 5 років та зробіть висновки.
4. Складіть схему «Механізми міжбюджетних відносин в Україні».
5. Проаналізуйте роль дотацій та субвенцій у формуванні місцевих бюджетів.
6. Підготуйте таблицю «Принципи міжбюджетних відносин та їх практична реалізація в Україні».
7. Виконайте порівняльний аналіз системи міжбюджетних відносин України та однієї з країн ЄС (наприклад, Німеччини).
8. Напишіть реферат «Система бюджетного вирівнювання: виклики та перспективи в Україні».
9. Підготуйте презентацію «Вплив децентралізації на міжбюджетні відносини в Україні».
10. Проведіть SWOT-аналіз системи міжбюджетних відносин України.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає економічна сутність міжбюджетних відносин?
2. Які основні принципи організації міжбюджетних відносин в Україні?
3. Які види міжбюджетних трансфертів існують?
4. Що таке система бюджетного вирівнювання та яка її мета?
5. Як міжбюджетні трансферти впливають на фінансову спроможність місцевих бюджетів?
6. Як децентралізація вплинула на міжбюджетні відносини в Україні?
7. Які нормативно-правові акти регулюють міжбюджетні відносини?
8. Які основні проблеми функціонування системи бюджетного вирівнювання в Україні?
9. Як відбувається розподіл доходів і видатків між державним та місцевими бюджетами?
10. Який світовий досвід може бути корисним для вдосконалення міжбюджетних відносин в Україні?

ТЕМА 9. ПРОФІЦИТ БЮДЖЕТУ. БЮДЖЕТНИЙ ДЕФІЦИТ І ДЖЕРЕЛА ЙОГО ФІНАНСУВАННЯ

Питання для самостійного вивчення

1. Економічна сутність профіциту та дефіциту бюджету та їх вплив на економіку держави.
2. Причини виникнення бюджетного дефіциту та профіциту.
3. Методи оцінки розміру бюджетного дефіциту та профіциту.
4. Джерела фінансування бюджетного дефіциту: внутрішні та зовнішні запозичення.
5. Роль державного боргу у фінансуванні бюджетного дефіциту.
6. Наслідки бюджетного дефіциту для економічної стабільності.
7. Використання бюджетного профіциту: напрями та стратегії.
8. Нормативно-правова база регулювання бюджетного дефіциту в Україні.
9. Проблеми управління бюджетним дефіцитом в Україні.
10. Світовий досвід управління бюджетним дефіцитом і профіцитом та його застосування в Україні.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-8

Додаткові: 1-2; 5; 7, 9

Інтернет-джерела: 1; 3-7; 12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Бюджетний дефіцит і профіцит: їх вплив на економічний розвиток України».
2. Проведіть аналіз динаміки бюджетного дефіциту України за останні 3 роки.
3. Дослідіть джерела фінансування бюджетного дефіциту в Україні за останні 5 років та зробіть висновки.
4. Складіть схему «Джерела фінансування бюджетного дефіциту в Україні».
5. Проаналізуйте вплив державного боргу на фінансування бюджетного дефіциту в Україні.
6. Підготуйте таблицю «Наслідки бюджетного дефіциту та профіциту для економіки України».
7. Виконайте порівняльний аналіз управління бюджетним дефіцитом в Україні та одній з країн ЄС (наприклад, Італії).
8. Напишіть реферат «Стратегії використання бюджетного профіциту в Україні».
9. Підготуйте презентацію «Проблеми управління бюджетним дефіцитом в умовах економічної нестабільності».
10. Проведіть SWOT-аналіз системи управління бюджетним дефіцитом в Україні.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає економічна сутність бюджетного дефіциту та профіциту?
2. Які основні причини виникнення бюджетного дефіциту та профіциту?
3. Як оцінюється розмір бюджетного дефіциту та профіциту?
4. Які джерела фінансування бюджетного дефіциту застосовуються в Україні?
5. Яка роль державного боргу у фінансуванні бюджетного дефіциту?
6. Які економічні наслідки має бюджетний дефіцит для держави?
7. Як використовується бюджетний профіцит у державному управлінні?
8. Які нормативно-правові акти регулюють бюджетний дефіцит в Україні?
9. Які основні проблеми управління бюджетним дефіцитом в Україні?
10. Який світовий досвід може бути корисним для управління бюджетним дефіцитом і профіцитом в Україні?

ТЕМА 10. ДЕРЖАВНЕ КРЕДИТУВАННЯ БЮДЖЕТУ ТА ДЕРЖАВНІ ГАРАНТІЇ

Питання для самостійного вивчення

1. Економічна сутність державного кредитування бюджету та його роль у фінансовій системі.
2. Види державного кредитування: внутрішнє та зовнішнє.
3. Механізми надання державних гарантій та їх призначення.
4. Джерела державного кредитування: державні цінні папери, кредити міжнародних організацій.
5. Вплив державного кредитування на бюджетний дефіцит і державний борг.
6. Роль державних гарантій у підтримці економічних проектів.
7. Нормативно-правова база державного кредитування та гарантій в Україні.
8. Ризики, пов'язані з державним кредитуванням та державними гарантіями.
9. Проблеми управління державним кредитуванням в Україні.
10. Світовий досвід державного кредитування та надання державних гарантій.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-8

Додаткові: 2; 5; 6-8

Інтернет-джерела: 1-8; 12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Державне кредитування як інструмент фінансування бюджету України».
2. Проведіть аналіз обсягів державного кредитування в Україні за останні 3 роки.

3. Дослідіть структуру державних гарантій в Україні за останні 5 років та зробіть висновки.
4. Складіть схему «Механізми державного кредитування та надання державних гарантій».
5. Проаналізуйте вплив державного кредитування на зростання державного боргу в Україні.
6. Підготуйте таблицю «Види державного кредитування та їх характеристика в Україні».
7. Виконайте порівняльний аналіз державного кредитування в Україні та одній з країн ЄС (наприклад, Нідерландах).
8. Напишіть реферат «Роль державних гарантій у підтримці економічних проектів».
9. Підготуйте презентацію «Ризики державного кредитування та шляхи їх мінімізації в Україні».
10. Проведіть SWOT-аналіз системи державного кредитування та гарантій в Україні.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає економічна сутність державного кредитування бюджету?
2. Які види державного кредитування застосовуються в Україні?
3. Що таке державні гарантії та яке їх призначення?
4. Які основні джерела державного кредитування в Україні?
5. Як державне кредитування впливає на бюджетний дефіцит і державний борг?
6. Яка роль державних гарантій у реалізації економічних проектів?
7. Які нормативно-правові акти регулюють державне кредитування та гарантії в Україні?
8. Які ризики пов'язані з державним кредитуванням та державними гарантіями?
9. Які основні проблеми управління державним кредитуванням в Україні?
10. Який світовий досвід може бути корисним для вдосконалення державного кредитування в Україні?

ТЕМА 11. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ НА ЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА НАУКУ

Питання для самостійного вивчення

1. Економічна сутність видатків бюджету на економічну діяльність та їх значення для розвитку держави.
2. Класифікація видатків бюджету на економічну діяльність: основні напрями та категорії.
3. Роль видатків на науку у забезпеченні інноваційного розвитку економіки.
4. Основні напрями фінансування економічної діяльності з державного бюджету України.

5. Особливості фінансування наукових досліджень та розробок через бюджет.
6. Вплив бюджетних видатків на економічну діяльність на макроекономічні показники.
7. Програмно-цільовий метод у фінансуванні економічної діяльності та науки.
8. Нормативно-правова база регулювання видатків на економічну діяльність та науку в Україні.
9. Проблеми ефективності використання бюджетних видатків на економічну діяльність та науку.
10. Світовий досвід фінансування економічної діяльності та науки через бюджет.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-8

Додаткові: 2; 5; 6-8, 10

Інтернет-джерела: 1-8; 12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Видатки бюджету на економічну діяльність як інструмент економічного зростання».
2. Проведіть аналіз структури видатків державного бюджету України на економічну діяльність за останні 3 роки.
3. Дослідіть обсяги та структуру видатків на науку в Україні за останні 5 років та зробіть висновки.
4. Складіть схему «Основні напрями видатків бюджету на економічну діяльність та науку».
5. Проаналізуйте вплив бюджетних видатків на інноваційний розвиток України.
6. Підготуйте таблицю «Програмно-цільовий метод у фінансуванні економічної діяльності та науки: приклади».
7. Виконайте порівняльний аналіз фінансування науки через бюджет в Україні та одній з країн ЄС (наприклад, Фінляндії).
8. Напишіть реферат «Роль бюджетних видатків у стимулюванні економічної діяльності».
9. Підготуйте презентацію «Проблеми фінансування науки через бюджет в Україні».
10. Проведіть SWOT-аналіз системи фінансування економічної діяльності та науки в Україні.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає економічна сутність видатків бюджету на економічну діяльність?
2. Які основні напрями видатків на економічну діяльність існують в Україні?

3. Яка роль бюджетного фінансування науки в інноваційному розвитку?
4. Які категорії видатків на економічну діяльність фінансуються з державного бюджету?
5. Як здійснюється фінансування наукових досліджень через бюджет?
6. Як бюджетні видатки на економічну діяльність впливають на макроекономічні показники?
7. Як застосовується програмно-цільовий метод у фінансуванні економічної діяльності та науки?
8. Які нормативно-правові акти регулюють видатки на економічну діяльність та науку в Україні?
9. Які основні проблеми ефективності використання бюджетних видатків на економічну діяльність та науку?
10. Який світовий досвід може бути корисним для вдосконалення фінансування економічної діяльності та науки в Україні?

ТЕМА 12. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ І СОЦІАЛЬНУ СФЕРУ

Питання для самостійного вивчення

1. Економічна сутність видатків бюджету на соціальний захист і соціальну сферу та їх значення для суспільства.
2. Класифікація видатків на соціальний захист і соціальну сферу: основні напрями та категорії.
3. Основні програми соціального захисту, що фінансуються з державного бюджету України.
4. Особливості фінансування соціальної сфери (освіта, охорона здоров'я, культура) через бюджет.
5. Роль бюджетних видатків у забезпеченні соціальної справедливості та добробуту населення.
6. Застосування програмно-цільового методу у фінансуванні соціального захисту та соціальної сфери.
7. Вплив бюджетних видатків на соціальну сферу на рівень життя населення.
8. Нормативно-правова база регулювання видатків на соціальний захист і соціальну сферу в Україні.
9. Проблеми ефективності та прозорості використання бюджетних видатків на соціальну сферу.
10. Світовий досвід фінансування соціального захисту та соціальної сфери через бюджет.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-8

Додаткові: 2; 5; 6-8

Інтернет-джерела: 1-8; 12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Видатки бюджету на соціальний захист як основа соціальної стабільності».
2. Проведіть аналіз структури видатків державного бюджету України на соціальний захист за останні 3 роки.
3. Дослідіть структуру видатків на соціальну сферу (освіта, охорона здоров'я, культура) за останні 5 років та зробіть висновки.
4. Складіть схему «Основні напрями видатків бюджету на соціальний захист і соціальну сферу».
5. Проаналізуйте вплив бюджетних видатків на соціальну сферу на рівень життя населення України.
6. Підготуйте таблицю «Програмно-цільовий метод у фінансуванні соціального захисту: приклади реалізації».
7. Виконайте порівняльний аналіз фінансування соціальної сфери в Україні та одній з країн ЄС (наприклад, Швеції).
8. Напишіть реферат «Роль бюджетних видатків у забезпеченні соціальної справедливості».
9. Підготуйте презентацію «Проблеми фінансування соціального захисту в Україні».
10. Проведіть SWOT-аналіз системи фінансування соціального захисту та соціальної сфери в Україні.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає економічна сутність видатків на соціальний захист і соціальну сферу?
2. Які основні напрями видатків на соціальний захист і соціальну сферу в Україні?
3. Які програми соціального захисту фінансуються з державного бюджету?
4. Які особливості фінансування соціальної сфери (освіта, охорона здоров'я, культура)?
5. Як бюджетні видатки впливають на соціальну справедливість і добробут населення?
6. Як застосовується програмно-цільовий метод у фінансуванні соціального захисту?
7. Як видатки на соціальну сферу впливають на рівень життя населення?
8. Які нормативно-правові акти регулюють видатки на соціальний захист і соціальну сферу в Україні?
9. Які основні проблеми ефективності використання бюджетних видатків на соціальну сферу?
10. Який світовий досвід може бути корисним для вдосконалення фінансування соціального захисту в Україні?

ТЕМА 13. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ НА ОБОРОНУ ТА УПРАВЛІННЯ

Питання для самостійного вивчення

1. Економічна сутність видатків бюджету на оборону та управління та їх значення для держави.
2. Класифікація видатків на оборону та управління: основні напрями та категорії.
3. Основні програми фінансування оборонного сектору з державного бюджету України.
4. Особливості фінансування державного управління та його складові (органи влади, судова система).
5. Роль видатків на оборону у забезпеченні національної безпеки.
6. Застосування програмно-цільового методу у фінансуванні оборони та управління.
7. Вплив видатків на оборону та управління на економічну стабільність країни.
8. Нормативно-правова база регулювання видатків на оборону та управління в Україні.
9. Проблеми ефективності та прозорості використання бюджетних видатків на оборону та управління.
10. Світовий досвід фінансування оборони та державного управління через бюджет.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-6

Додаткові: 1-5

Інтернет-джерела: 1-4; 12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Видатки бюджету на оборону як основа національної безпеки».
2. Проведіть аналіз структури видатків державного бюджету України на оборону за останні 3 роки.
3. Дослідіть структуру видатків на державне управління за останні 5 років та зробіть висновки.
4. Складіть схему «Основні напрями видатків бюджету на оборону та управління».
5. Проаналізуйте вплив видатків на оборону на забезпечення національної безпеки України.
6. Підготуйте таблицю «Програмно-цільовий метод у фінансуванні оборони та управління: приклади реалізації».
7. Виконайте порівняльний аналіз фінансування оборони в Україні та одній з країн НАТО (наприклад, Польщі).
8. Напишіть реферат «Роль бюджетних видатків у забезпеченні ефективного державного управління».

9. Підготуйте презентацію «Проблеми фінансування оборони та управління в Україні».

10. Проведіть SWOT-аналіз системи фінансування оборони та державного управління в Україні.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає економічна сутність видатків на оборону та управління?
2. Які основні напрями видатків на оборону та управління в Україні?
3. Які програми фінансування оборонного сектору діють в Україні?
4. Які особливості фінансування державного управління в Україні?
5. Як видатки на оборону сприяють забезпеченню національної безпеки?
6. Як застосовується програмно-цільовий метод у фінансуванні оборони та управління?
7. Як видатки на оборону та управління впливають на економічну стабільність країни?
8. Які нормативно-правові акти регулюють видатки на оборону та управління в Україні?
9. Які основні проблеми ефективності використання бюджетних видатків на оборону та управління?
10. Який світовий досвід може бути корисним для вдосконалення фінансування оборони та управління в Україні?

ТЕМА 14. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ НА ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

Питання для самостійного вивчення

1. Економічна сутність видатків на обслуговування державного боргу та їх значення для фінансової системи.
2. Структура державного боргу України: внутрішній і зовнішній борг.
3. Основні складові видатків на обслуговування державного боргу (виплати відсотків, погашення основної суми).
4. Джерела фінансування видатків на обслуговування державного боргу.
5. Вплив видатків на обслуговування боргу на бюджетний дефіцит і економічну стабільність.
6. Нормативно-правова база регулювання видатків на обслуговування державного боргу в Україні.
7. Роль рефінансування та реструктуризації боргу у зменшенні видатків на його обслуговування.
8. Проблеми управління видатками на обслуговування державного боргу в Україні.
9. Вплив зовнішніх економічних факторів на видатки на обслуговування боргу.
10. Світовий досвід управління видатками на обслуговування державного боргу.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-8

Додаткові: 1-5, 12

Інтернет-джерела: 1-4; 9-12

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Видатки на обслуговування державного боргу: виклики для фінансової стабільності України».
2. Проведіть аналіз структури видатків на обслуговування державного боргу України за останні 3 роки.
3. Дослідіть співвідношення внутрішнього та зовнішнього боргу в структурі видатків за останні 5 років та зробіть висновки.
4. Складіть схему «Джерела фінансування видатків на обслуговування державного боргу».
5. Проаналізуйте вплив видатків на обслуговування боргу на бюджетний дефіцит України.
6. Підготуйте таблицю «Основні інструменти управління видатками на обслуговування державного боргу».
7. Виконайте порівняльний аналіз видатків на обслуговування державного боргу в Україні та одній з країн ЄС (наприклад, Італії).
8. Напишіть реферат «Роль рефінансування у зменшенні видатків на обслуговування державного боргу».
9. Підготуйте презентацію «Проблеми управління видатками на обслуговування державного боргу в Україні».
10. Проведіть SWOT-аналіз системи управління видатками на обслуговування державного боргу в Україні.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає економічна сутність видатків на обслуговування державного боргу?
2. Які складові державного боргу України?
3. Що включають видатки на обслуговування державного боргу?
4. Які джерела фінансування видатків на обслуговування державного боргу в Україні?
5. Як видатки на обслуговування боргу впливають на бюджетний дефіцит?
6. Які нормативно-правові акти регулюють видатки на обслуговування державного боргу?
7. Яка роль рефінансування та реструктуризації у зменшенні видатків на борг?
8. Які основні проблеми управління видатками на обслуговування державного боргу в Україні?
9. Як зовнішні економічні фактори впливають на видатки на обслуговування боргу?
10. Який світовий досвід може бути корисним для вдосконалення управління видатками на обслуговування державного боргу в Україні?

ТЕМА 15. БЮДЖЕТНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

Питання для самостійного вивчення

1. Економічна сутність бюджетної безпеки та її значення для фінансової стабільності держави.
2. Основні компоненти бюджетної безпеки: доходи, видатки, борг, дефіцит.
3. Показники оцінки рівня бюджетної безпеки в Україні.
4. Вплив бюджетного дефіциту та державного боргу на бюджетну безпеку.
5. Роль міжбюджетних відносин у забезпеченні бюджетної безпеки.
6. Нормативно-правова база регулювання бюджетної безпеки в Україні.
7. Загрози бюджетній безпеці: внутрішні та зовнішні фактори.
8. Механізми забезпечення бюджетної безпеки на державному та місцевому рівнях.
9. Проблеми забезпечення бюджетної безпеки в Україні та шляхи їх вирішення.
10. Світовий досвід забезпечення бюджетної безпеки та його адаптація в Україні.

Рекомендовані джерела:

Основні: 1-8

Додаткові: 4-8

Інтернет-джерела: 1-4; 10

Перелік індивідуальних завдань

1. Підготуйте есе «Бюджетна безпека як основа фінансової стабільності України».
2. Проведіть аналіз показників бюджетної безпеки України за останні 3 роки.
3. Дослідіть вплив державного боргу на бюджетну безпеку України за останні 5 років та зробіть висновки.
4. Складіть схему «Компоненти бюджетної безпеки та їх взаємозв'язок».
5. Проаналізуйте роль міжбюджетних трансфертів у забезпеченні бюджетної безпеки місцевих бюджетів.
6. Підготуйте таблицю «Основні загрози бюджетній безпеці України та заходи їх нейтралізації».
7. Виконайте порівняльний аналіз системи забезпечення бюджетної безпеки в Україні та одній з країн ЄС (наприклад, Австрії).
8. Напишіть реферат «Механізми забезпечення бюджетної безпеки в Україні».
9. Підготуйте презентацію «Проблеми забезпечення бюджетної безпеки в умовах економічної нестабільності».
10. Проведіть SWOT-аналіз системи забезпечення бюджетної безпеки в Україні.

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає економічна сутність бюджетної безпеки?
2. Які основні компоненти бюджетної безпеки?
3. Які показники використовуються для оцінки рівня бюджетної безпеки?
4. Як бюджетний дефіцит і державний борг впливають на бюджетну безпеку?
5. Яка роль міжбюджетних відносин у забезпеченні бюджетної безпеки?
6. Які нормативно-правові акти регулюють бюджетну безпеку в Україні?
7. Які внутрішні та зовнішні загрози бюджетній безпеці існують в Україні?
8. Які механізми застосовуються для забезпечення бюджетної безпеки?
9. Які основні проблеми забезпечення бюджетної безпеки в Україні?
10. Який світовий досвід може бути корисним для вдосконалення бюджетної безпеки в Україні?

IV. ПЕРЕЛІК ФОРМ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНКА ЇХ У БАЛАХ (КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ)

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з освітнього компонента «Бюджетна система» здійснюється на основі поточного і підсумкового контролю знань.

Поточна навчальна робота включає аудиторну (практичні заняття) та самостійну.

За кожне практичне заняття здобувач може отримати 5 балів (15 занять $\times$ 5 балів = 75 балів).

На практичному занятті оцінюється: опрацювання теоретичних джерел з тем, підготовка до практичного заняття; усі відповіді здобувачів вищої освіти; повнота і правильність виконання практичних завдань; участь в обговоренні результатів виконання практичного заняття; формування висновків, їх повнота та обґрунтованість.

Крім того, здобувачі самостійно виконують індивідуальне завдання, за яке можуть отримати 30 балів. Індивідуальне завдання включає написання статті – 5 балів; розробка проєкту – 5 балів; участь у наукових заходах – 5 балів; виконання аналітичного завдання – 10 балів.

Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах:

В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал.

Е – есе – 2 бал.

РПЗ – розв'язання практичних завдань – 2 бали.

Т – тестування – 1 бал.

УД – участь у дискусії – 1 бал.

Р – реферат – 2 бали.

К – кейс-стаді – 2 бали.

П – презентація – 1 бали.

РМГ – робота в малих групах – 2 бали.

Д – доповідь – 1 бали.

ІЗ – індивідуальні завдання – 25 балів (написання статті – 5 балів; розробка проєкту – 5 балів; участь у наукових заходах – 5 балів; виконання аналітичного завдання – 10 балів).

Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.

Результати самостійної роботи здаються здобувачами вищої освіти поетапно протягом семестру відповідно до вивченого матеріалу згідно тематичного плану.

Підсумковий контроль – екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів.

Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента «Методологія і організація наукових досліджень» для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену.

Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).

V. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні джерела

1. Бюджетна система: практикум : навчальний посібник / Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, А. І. Якимів.– Львів : «Новий Світ-2000», 2025. – 400 с.
2. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.
3. Бюджетна система. Навч. посіб. /Н. І. Климаш, К. В. Багацька, Н.І. Дем'яненко та ін. за заг. ред. Т. А. Говорушко. Львів «Магнолія 2006», 2024. 296 с.
4. Бюджетна система. Навч. посіб. /Н.І. Климаш, К.В. Багацька, Н.І. Дем'яненко та ін. за заг. ред. Т.А. Говорушко. 2-ге видання, стереотипне. Львів «Магнолія 2006», 2025. 291 с
5. Бюджетний кодекс України (із змінами): Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 50-51, ст.572. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
6. Бюджетно-податкова безпека: навчальний посібник / за ред. Г. В. Миськів. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 276 с
7. Миськів Г. Бюджетна система: теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях): навчальний посібник. Львів: Растр-7, 2020. 272 с.
8. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

Додаткові джерела

1. Бак Н. А. Податкова система: навч. посіб. (тести) / Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 172 с
2. Бюджетна система: підручник / В. Г. Дем'янишин, О. П. Кириленко,
3. М. Лободіна [та ін.]; за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко, 3. М. Лободіної. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 624 с.
3. Бюджетний менеджмент: навч. посіб. в схемах і таблицях/ С.В. Качула, Л.В. Лисяк, О.В. Добровольська. Дніпро: Монолит, 2022. 200 с.
4. Бюджетний менеджмент: підручник у 2-х ч. / В. О. Онищенко, С.В. Онищенко, А.Ю. Бережна, О. М. Філонич за ред. В. О. Онищенка. Київ: Знання України, 2023. Ч. 2. 799 с.
5. Гнидюк, І., Складанюк, М. Проблеми та перспективи розвитку фінансів публічного сектору в умовах євроінтеграції. *Економіка та суспільство*, 2023. (49). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-25>
6. Замкова, Н., Гнидюк, І. Державний борг України за масштабної кризи. *SCIENTIA-FRUCTUOSA (Вісник Київського національного торговельно-економічного університету)*. 2022. 144(4), 110-121
7. Зянько, В. В. Бюджетний менеджмент: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2025. 90 с
8. Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/22504/1/publ_fifansy_2023.pdf

9. Фінансова безпека держави: навч. посіб./ [Ситник Н.С., Гукалюк А.В., Стасишин А.В., Слобода Л.Я.] Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2024. 680 с.

10. Hnydiuk I. V., Datsenko G. V., Krupelnytska I. H., Kudyenko O. M., Prutska O. O. Audit of budget programs in European Union countries. Universal Journal of Accounting and Finance. 2021. Vol. 9 (4). P. 841–851.

Інтернет-джерела

1. Державна казначейська служба: URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>
2. Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Державний веб-портал бюджету для громадян open budget. URL: <https://openbudget.gov.ua/>
4. Децентралізація. URL: <https://decentralization.gov.ua/>
5. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>
6. Офіційний веб-портал Верховної Ради України URL: <https://rada.gov.ua/>
7. Офіційний веб-портал Державної податкової служби України URL: <https://tax.gov.ua/>
8. Офіційний веб-портал Міністерства фінансів України URL: <https://www.minfin.gov.ua/>
9. Офіційний веб-сайт Державної аудиторської служби URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
10. Офіційний веб-сайт Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <http://www.sdfm.gov.ua/>
11. Урядовий портал: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>
12. Ціна держави. URL: <https://cost.ua/>